

EPÍLOGO Á HERÁLDICA DO CAMIÑO (III)

Por: Isidro de Malet Andreu

Ó longo deste traballo percorremos os camiños do antigo Reino de Galicia, albergámanos nos seus enérxicos burgos, démonos conta do poderío da nobreza que exercían nos seus señoríos, pero tamén nos sentimos amparados polos Cabaleiros da Orden de San Juan.

Sen embargo non quixera rematar este percorrido sen facer mención a dous preciosos enclaves situados nos dominios da Casa de Lemos e que tiveron dous destinos completamente distintos.

San Miguel de Eiré, pertence a un antigo cenobio fundado polo século XII, por doazón de Dª Esclada Ordóñez. Este cenobio beneditino feminino fundouse sobre unha construción anterior. Foi dotado polo Rei Alfonso VII. Ó longo do tempo perde a súa importancia, perde a súa independencia a principios do S. XVI. Incluso é suprimida a súa función parroquial. Desta tristeza e abandono saen os sepulcros do atrio ¿Quen serían os dous cabaleiros, cuxas espadas están labradas nas tapas dos túmulos? ¿Quen sería o cabaleiro que no lado esquerdo da espada ten un escudo cuartelado en aspa e que soamente é distinguible un cuartel cun castelo?.

O único consolo que lles queda ás súas doentes

almas é que esta igrexa foi declarada monumento nacional a metade do século pasado.

A escasos tres quilómetros e nas proximidades de Ferreira de Pantón álzase o único mosteiro habitado dende a súa fundación, por unha comunidade que se rexe baixo os criterios da Estricta Observancia da Orde de San Bernardo.

Sinalemos que os comezos do Císter foi complexo, os santos Alberto, Alberich e Esteban de Handig institúen nas terras de Borgoña o mosteiro de Citeaux, do que nacerían Claraval e Marimond baseados na estricta fidelidade á Regra de San

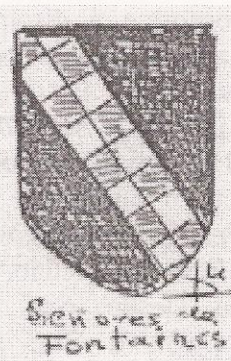
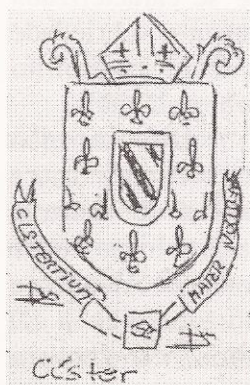
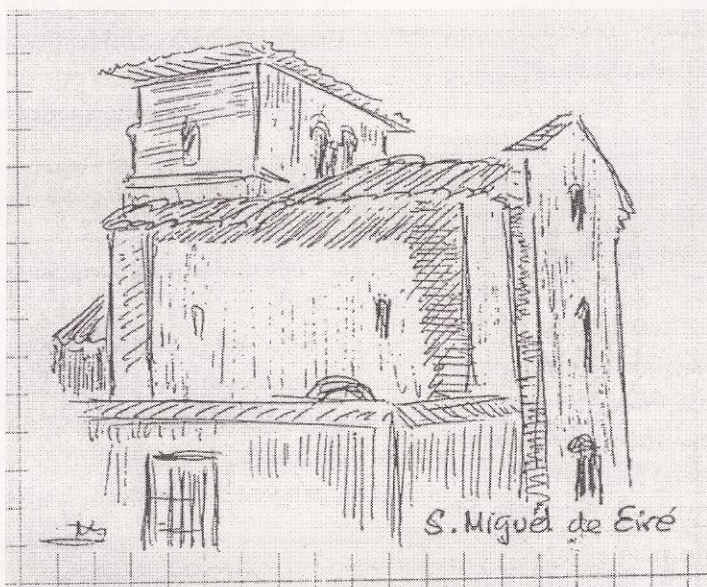
Benito e na tradición dos padres do deserto.

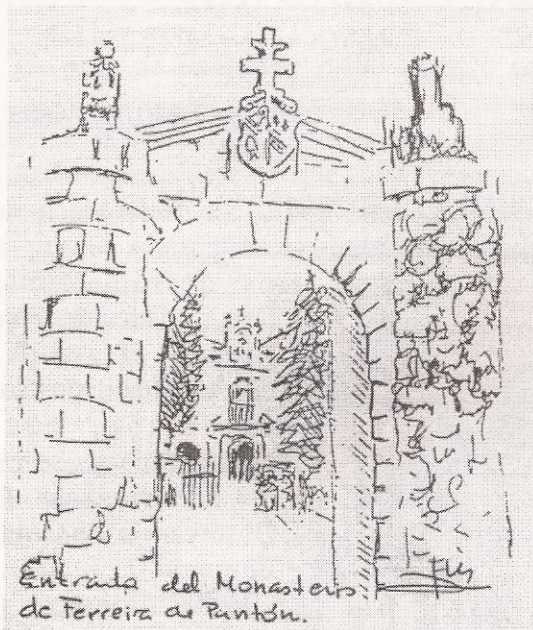
Bernardo de Fontaines, creou unha nova mística cisterciense que incluso se traduce nunha pobreza extrema que se reflicte na arquitectura e ornamentación monástica.

A súa reforma cala tan fondo no sentimento da época que cando falece, Claraval contaba con 69 fundacións e uns 350 mosteiros.

Sería prolixo entrar na lexislación e organización da Orde do Císter, baste dicir, soamente, que todas as Comunidades tiñan o mesmo nivel de igualdade e a administración das Abadías era autóctona; cada Abadía elixía ó seu Abade, pero esta autonomía era controlada polas visitas canónicas e polo Capítulo General, ambas con carácter anual.

A primeira noticia escrita sobre unha doazón ó "arcisterio Ferrara, sive as honorem et lavdem Sancti Salvatoris, in quorum nomine fundatum est" é a de Ximena "prolix Santiz" nas VII Kalendas de

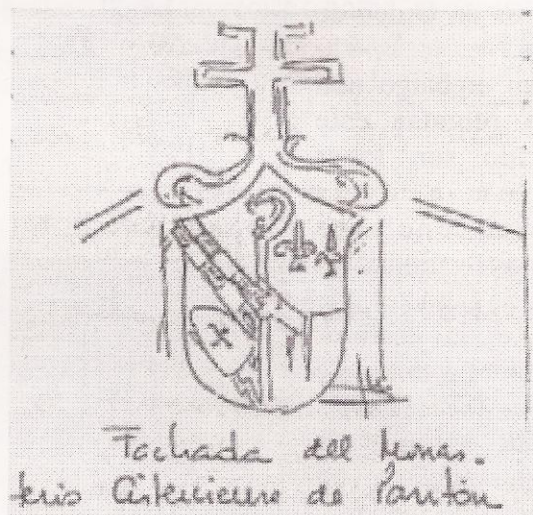
febreiro, da era MCXL VI (1108) de todo canto ten en terra de Lemos, Sarria e Asma, doazón que fai conxuntamente cos seus irmáns. En 1129 Sancho Núñez, a súa muller a infanta Sancha Enríquez e o seu irmán Mendo, venden ó Mosteiro e á Abadesa Da Mariña varias herdades.

En 1175 a Condesa Fromila Fernández que exercía o padroado sobre o Cenobio fai escritura con carta de fundación e restauración da vida monástica dando todas as súas herdades ó Mosteiro a aquelas relixiosas que querían preservar na Santa relixión conforme á disciplina do monacato cisterciense, baixo a custodia do Abade Vidal de Meyra e dos seus sucesores. Posteriormente ingresa e profesa no Mosteiro, ó que o Rei Fernando II e o seu fillo Alfonso, en 1180 dan o que tiñan no coto de Ferreira coas igrexas de Sta. María de Basillao, San Vicente de Deade, San Martiño de Simós e San Cibrán de Vilamelle. Dona Fromila falece no mosteiro e é soterrada nun sinxelo sarcófago, no muro da ala norte do Claustro e sen ningún tipo de inscrición.

En 1196, Dª Guiomar, filla de Dª Fromila ratifica todas as disposicións da súa nai sobre o Mosteiro de Ferreira confirmando ademais á Orde do Císter como propietaria do

Mosteiro pero dependendo espiritualmente dos Abades de Meyra. En 1598 pasa a depender da Congregación de Castela, á que estaban vinculados todos os mosteiros do Císter do N.O. de España, ata que esta Congregación desaparece en 1835.

Ó patio do Mosteiro accédese a través dun arco no que campea as armas da Congregación de Castela, rematado por unha cruz patriarcal e na parte posterior un desgastado escudo coas armas de Castela e León. Este arco está sostido por dous piares, o da esquerda de sillería rematado por un Salvado e o da dereita de pedra de mampostería rematado por unha torre.

Sobre o pequeno xardín está a fachada principal do mosteiro cunha inscrición que di: "Esta fachada se hizo año de 1728". Sobre a porta un balcón e un pináculo coas armas de España.

Por este mesmo xardín accédese á Igrexa, construción correspondente ó s. XII, con grande cantidade de elementos decorativos en capiteis e canecillos que non concordan co espírito que predicaba San Bernardo que se caracterizaba pola súa pobreza e sobriedade que está máis acorde co espírito relixiosos dos benedictinos.

No interior do templo atopámonos con dous enterramentos, o da epístola corresponde a D. Alonso López de Lemos, Conde de Altamira e o do lado do evanxélio a D. Diego, ambos de factura

